

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

2013. március • LVII. évfolyam • 639. szám

3.

- ITT AZ IDŐ, MOST VAGY SOHA!
- LÉGY A MUHI CSATA GYŐZTES HADVEZÉRE
- HERMÁNYBAN TEJBEN-VAJBAN, BORVÍZBEN FÜRDÜNK

TAMÁSI ÁRON

Gábor Áron rézagyúja

...Egyszerre nagy kiáltás hangzott az udvar felől. Megismervén atyánk hangját, legott megszöktük magunkat, s már ott is tettünk. Lestük, hogy elbeszélje hadjáratainak történetét. Tele volt elszánással. Másnap estére nálunk hívatta Márton papot és Gábor Áront, úgy üzenvén, hogy igen fontos a dolog.

Kicsi megmelegedés után atyám indította a szót, szerencsétlen állapotnak nevezvén, amit látott és tapasztalt.

Megállapodtak abban, hogy nemesember és más ember mind legyen egyenlő joggal honpolgár, s ilyen jegyben forraszon mindenkit egybe a harc. Majd a katonai vezetésre fordítván a szót, úgy vélekedtek, hogy Kossuth Lajoshoz kéne folyamodni, hadd küldene ide is vezetőt.

– S főképpen ágyút, de mindjárt! – mondá erős szóval atyám.

Abban a pillantásban Gábor Áron meg rázkódott egész testében. Az arca vadul

váltotta színét, kerek szeme lobogott, majd ültéből felállt, s miközben két öklét az asztalon nyugtatta. Megindult, göröngyös hangon így szólt:

– Ne küldjön ágyút! Hanem adjon pénzt! S nekem hatalmat! Mert én csinálom ágyút!

Olyan nagy csend lett, hogy még a lámpa is kínlódva égett abban a csendben; majd Márton pap, kibén a lélek tudománya mégis a legnagyobb volt, hasonló fennhangon mondotta:

– Ne küldjön ágyút! Adjon hatalmat! S akkor Gábor Áron ágyút fog csinálni.

Hát ebben nemcsak egyek lettek, mint közös tűzön megannyi hasáb fának a lángja, hanem elhatározták azt is, hogy a szentgyörgyi gyűlésre együttesen vonulnak elő, s ott ágyú dolgában leteszik a szót.

Arra a gyűlésre, ami két nap múlva zajlott, engemet is elvittek.

Az ezredes főtsízt sorolni kezdte, hogy nincsen elegendő pénz, nincsen elegendő ruházat, nincsen szükséges számban fegyver, és nincs puska. Midőn mindezekre az volt a válasz, hogy „ha nincs, lesz”, akkor a fejét a makacs nép felé előredöfte, s mint a legnagyobb okot, úgy gurította oda:

– Nincsen egyetlen ágyú!

– Csinál Gábor Áron! – kiáltotta atyám.

Mindenki keresgélt a szemével, hogy ki az a Gábor Áron. De akkor Áron bátyó az emberek sűrűjében már törtetett előre. S előrevergődve annyi szem sugarában félig a főemberek asztalával s félig a néppel szemben megállt, s fennhangon így szólt:

– Én vagyok nevezett Gábor Áron. Tanultam az ágyú titkát, s itt a főtsízt urak előtt nyilvánítom, hogy tudok is ágyút csinálni. Csak bizalmat kérek, az öntéshez matériát, a nevemre hatalmazást valamely vashámozhoz, s a kezem alá engemet megsegítő embereket. Ha mindezt elnyerem, mához két hétre itt lesz a három ágyú, melyekkel célba lövök. S ha pedig nem lenne meg a három ágyú, ítéljen rajtam a nép! Vagy ha meglesz, s azokkal célba nem találok, magam állok az ágyúk elé, hogy engemet szaggassanak széjjel a golyók!

Mint a gát, midőn általszakad, úgy zúgott fel a lelkesedés áradata.

PETŐFI SÁNDOR

Bizony mondom, hogy győz most a magyar

Bizony mondom, hogy győz most a magyar,
Habár ég s föld ellenkezőt akar!
Azért nem győzött eddig is e hon,
Mert sohasem volt egy akaraton;
Most egy a lélek, egy a szív, a kar...
Mikor győznél, ha most sem, oh magyar?
Egy ember a haza, s ez halni kész,
S ezért, oh népem, épp ezért megélsz,
S dicső lesz élted, boldog és szabad,
Amilyen senkié a nap alatt!
S én bátran állom a csaták tűzét,
Tudom, hogy a golyó nekem nem vét,
Tudom, hogy a sors őriz engemet,
Hogy engemet megölni nem lehet,
Mert én leszek, nekem kell lenni, ki
Ha elleninket mind a föld fedi,
Megéneklek majd diadalmadat,
Szabadság, és a szent halottakat...
Meg kell, hogy érjem azt a nagy napot,
Amelyért lantom s kardom fáradott!

A gyáváknak, megalkuvóknak mindig alkalmatlan a pillanat,
esélytelen a harc, és rosszul feltett a kérdés.

A harcosok maguk alakítják a történelmet.

Itt az idő, most, vagy soha!

165 évvel ezelőtt, 1848. március 15-én néhány harcoslelkű fiatal tüzet szított a fagyos tavaszban, lángra lobbantotta a magyar forradalmat.

1848 tavaszán egész Európán végigsöpört a zsarnokság elleni forradalom, de míg másutt futótűz volt csupán, nálunk közel másfél éven át vívott szabadságharccá komolyodott, nemesült. Az egész nemzet összefogása, áldozata, szabadságvágya tette azzá.

A magyarok Istenére esküszünk,

Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

BAK SÁRA rajzai

Kossuth toborzója

Délután indultunk a vasúton. A ceglédi állomáson véletlenül találkoztunk a Földváry-féle önkéntes csapat utóhadával. Szolgálati idejük lejárt, hazatérőben voltak. Az al-dunai harctérről jöttek. Vállukra vették a lábhoz tett fegyvert, s követték Kossuthot, a szónokot, kit Ceglédre már háromszáz csatapróbált bajnok kísért.

A hír villáma járt mindenütt előtte.

A ceglédi vásártéren férfiak és nők tengere várt reá. Kossuth kerek, fekete kalapot viselt hátralengő, fekete tollal. Viselete egyszerű volt, mint mindig.

Hanem mikor szólt, óh, akkor bíbor és arany volt rajta minden. Úgy árasztani maga körül a fényt soha szónok nem tudta, mint ő. És soha őt magát úgy szónokolni nem hallottam, mint e napok alatt. Nem mondta el ugyanazon beszédét, amit itt vagy amott hallottunk már tőle. Mást, mindig olyant rögtönzött, amit a belső hév sugallt ajkaira. A nép sírt, mint ahogy sírnak az oroszlanok.

„Eljöttem, hogy megkérdezzem a magyar nemzettől, hogy igaz-e hát, hogy meg akar halni gyalázatosan, vagy élni akar dicsőségesen.”

Egy óra múlva Cegléd minden férfi lakója talpra állt, a vezéreket kinevezték, a tömeget csapatokra osztották. Kossuth még aznap este továbbment. Nagykőrösön megismétlődött ugyanazon jelenet, csak lámpák világa, csillagok fénye mellett. Október 3-án rendezett sorokban vonultak végig Pest főutcáin az önkéntes csapatok. Előbb a bécsi légión. Fekete ruhás, lelkesült ifjak ezüst halál fővel a kalapjuk mellett. Azután egy csapat tiroli vadász saját nemzeti viseletében. Azután egy század francia, akik Magyarország földjén laktak. A Marseillaise-t énekelték.

És azután, mint egy félelmetes óriáskígyó, amelynek háta pikkelyek helyett kaszáktól és szuronyoktól fénylik, jött egy csapatban a háromezer ceglédi önkéntes. Háromezer ember harsogó hangon énekelt:

Kossuth Lajos azt üzenete,
Elfogyott a regimentje.
Ha elesik kettő-három,
Lesz helyette tizenhárom.
Éljen a magyar szabadság,
Éljen a haza!

Nem tudom, ki mit érez, midőn e dalt legelőszőr hallja. Én sírtam.

Nagy Kristóf, Szatmárnémeti

Décsei Barbara, Kolozsvár

DÖME ZSUZSA

A hon kosara

Kossuth Lajos kitalálta:
– Gyűjtsünk a haza javára!
S arany hullott ezerszámra
a nemzetnek kosarába.

Előkelők fénylő lánc,
ezüst edényből több mázsa,
mente-, dolmánygomb levágva:
gyűlt a haza kosarába.

Nincsteleneknek krajcárja,
jegyben járók hozománya,
iparosok adománya:
ment a honnak kosarába.

Befolyt kincsből pénzt veretett,
melyből honvédő sereget
Battyhány Lajos gróf szervezett.
Megtette, mit meg lehetett...

Gáll Ágnes Ildikó, Torda

Székely Botond,
Kolozsvár

Vencz Tamás, Brassó

Horváth Péter, Kolozsvár

Amikor erdőt szelídítettek

A limonádéhajú tündérrigó lány egy idő után mind lassúbban emelgette a mintha kőből való lyukas kendőket, miket megfoltozni küldtek, úgy is érezte, karjára nőtt valami súly, a foltok fölé hajlástól sajgott a szíve, nyilallt a háta, egyre nehezebben találta meg a levelekben kért emlékfoltokat, mindegyre szorította torkát egy hosszú, végnélküli sírás.

Végül már nemcsak a karját, hanem egész testét kőnek érezte, erőtlenül ágynak esett, és csak aludt vagy nézett kő szemekkel.

A faodúbarna naponta behordta a postás hozta leveleket, majd elindult, mindig egye-

dül, megkeresni a lyukas kendők foltjait, az emlékeket, aztán, ha hazavért hosszú útjairól, leült a limonádéhajú ágya mellé, hozott teát, mutatott kártyatrükköt, behozta a nagyfülű

kismacskát, és rátette a limonádéhajú paplanára:

– Csak a tiéd, nekem nem kell, játssz vele – próbálta felültetni legalább a limonádéhajút, de ő súlyos, nehéz volt, mint egy híd, folyton visszaesett a párnára.

Sok nap telt úgy, hogy a faodúbarna emelni próbálta az ágyban fekvő limonádéhajú tündérrigó lányt, és sok nap úgy, hogy ő nehéz, párnára visszahulló beteg volt.

Akkor, sok nap telte után a faodúbarna félni kezdett, félt, hogy soha nem lesz már olyan, hogy játszanak a limonádéhajúval, hogy ők már sosem lesznek emlékfoltozók, csak az ágyban fekvés lesz és kő szemek.

Kiszaladt a házból, át a rókamezőn, a dombok emelkedőjénél már feltűntek az Omlás első szilfái, szaladt oda, a szilfák sűrűjébe, dobogott benne a félelem, gondolta, ha szalad, hátha kihullatja, lemarad valahol. S a szilfák közt dobogva, kereste a könnyűséget, mit hazavihetne a limonádéhajúnak, hogy ne legyen súlyos, fekvő, mint egy híd.

Míg így dobogott a fák közt, a rókamező utáni szilfás ligetben, észre sem vette, hogy hosszú haját a fák ágai a forgásban feltették a feje tetejére, szálaiból fészket fontak.

Csupán akkor vette észre ezt, amikor az első madár letelepedett a hajból font fészkekre, aztán jöttek többek, mind megülve a faodúbarna puhaságon.

Leült a fák közt ő is, akár a madarai, és már nem dobogott benne a félelem, hanem kacagni kezdett:

– Nahát, fészkek nőtt a fejemre. Ki látott ilyet, tollászködő pintyek, csízek a fejem búbján? Ezt haza kell vinnem, meg kell mutatnom a limonádéhajúnak!

Kiszaladt a szilfák ligetéből, át a rókamezőn, röpítették a fején lakó madarak, vitte a könnyűséget hazáig.

– Erdőt szelídítettem, s elhoztam neked, itt laknak a fejemen

– lépett a limonádéhajú ágyához, megfogva annak kezét.

S ahogy tartotta a másik tündérrigólányt, már nem érezte, hogy nehéz, súlyos lenne, mint egy híd.

Faodúbarna fején a fészekké font hajjal s az abban ülő, békésen pislogó pintyekkel, csízekkel könnyűnek tűnt minden.

A limonádéhajú is felült, úgy érezte, gyönyörű erdőt szelídítettek neki, kacagni kell, kiszaladni az ágyból, át a rókamezőn, szálani pintyekkel, csízekkel.

Amikor kinyitották a tengert

Ahol magasra nyúlik az árvacsalán, ott kezdődött a hosszúnyakú füvek helye, a füveké, mikre a faodúbarna azt mondta a limonádéhajúnak:

– Ez a fűtenger olyan, ha átúszod háromszor, kívánhatsz valamit. De csak nekem kívánhatsz. És ha én is átúszom háromszor, kívánhatok valamit, de csak neked – s alig mondta ezeket, érkezett is kulcsgyűjteményével, s a ház mögötti kertnél elővett egyet:

– Kilincskuluncs, nyitva a tenger, gyere – és beledőltek mindketten a nagy árvacsalános fűbe, néha megemelkedve, hogy levegőt vegyenek, aztán vissza, az aljba, úszva, karcsapásokkal haladva a kert vége felé, hunyorítva a porukat hullató egérárpák szárai közt.

– Már csak pár méter van, látom a partot – emelte fejét a hosszúnyakú füveknél magasabbra a faodúbarna, aztán többé nem emelte, mert alig bírt haladni a párálló, erős zöldű fűben, karja alatt a kulcsosdobozzal.

– Kilincskuluncs, nyitva a szárazföld, megállhatunk kifújni magunkat – lépett aztán fölegyenesedve egy újabb kulccsal oda, hol már a kert vége mutatkozott. – Visszafordulunk, most te vidd – adta át pihegve a kulcsos dobozt a limonádéhajúnak, és úsztak mégegyszer és mégegyszer.

Mikor már háromszor átúszták a fűtengert, eldőltek, s a kert szélénél hanyatt fekve keresték a kívánságot:

– Azt kívánom, hogy elfelejthesd a kiszáradt almafánkat, hogy soha többé ne kelljen szomorúnak lenned miatta, ne gondold rá! – mondták egyszerre.

Egymásra néztek, nem hittek a fülüknek, kacagtak, aztán újra nekifogtak a kívánságmondásnak:

– Azt kívánom, hogy felejthesd el a kiszáradt almafánkat, hogy soha többé ne kelljen szomorúnak lenned miatta, ne gondold rá! – hangzott ismét.

Úgyanazt kívánták mindketten.

Már nem kacagtak, hanem harmadszor nagyon halkán újra kimondták:

– Felejtsük el a kiszáradt almafát!

Letették a kulcsos dobozt a kert oldalához, eligazgatták szoknyájukat, eszükbe jutott, hogy nemsokára érkeznie kell a lyukas kendőket hozó postásnak, a kapu felé mentek, kerítésre másztak, ültek a tetején, nem szóltak egymáshoz, csak füttyörészttek, nézték a házuk előtti nagy nyári porok leppezését, és mindketten a kiszáradt almafára gondoltak, és minél jobban gondoltak, annál erősebben füttyörészttek, s mindvégig tudták, a fűtengert százszor átúszó sem felejtheti el azt.

IV. Béla

Nézzetek fel IV. Béla szobrára a budapesti Millenniumi Emlékmű oszlopcsarnokában: komoran áll, karddal kezében, de nem harcra készen, inkább töprengő, dacos archi-fejezéssel. A kardnál jobban illett hozzá a jogar. Amit a csatatéren elveszített, bölcs kormányzással újjáteremtette. A muhi pusztán legyőzött hadvezér a tatárdúlás után országépítő királlyá magasodott.

A fájától messze esett alma

IV. Béla, II. András király és Gertrúd meráni hercegnő fia 1206-ban született, hétévesen négy testvérével együtt árvaságra jutott: édesanyját a lázadó bárók megölték.

A komoly, zárkózott természetű trónörökös semmiben sem követte tékozló, mulatságot, harcot kedvelő apját. Példaképe a nagyapja, az erőskezű, higgadt és bölcs III. Béla király volt.

Bár apjával többször is súlyos ellentétbe került, egy tőle kapott „ajándéknak” mégis örült: a feleségének. A szentföldi hadjáratból hazafele tartó András király 1218-ban megkérte fia számára a nikaiai császár leányának kezét, és magával is hozta az alig tízesztendő kislányt. Laszkarisz Mária 1220-ban lett Béla herceg felesége. András hatalmi érdekei nemsokára úgy kívánták, hogy fia mást vegyen feleségül, ám Béla Máriáért szembeszállt apjával, s végül a király engedett.

Béla testvérét, Erzsébetet még Máriánál is fiatalabban jegyezték el. Hány évesen és hová került?

Egyetlen szék maradt a trónteremben: a király trónusa

Béla 1235-ben lépett apja örökébe, de nem a nyomába. Azzal kezdte, hogy leszámolt anyja gyilkosaival, elűzte apja híveit, s megpróbálta visszaállítani nagyapja erős, központi hatalmát.

A nemesektől visszavette az apja által felelőtlenül szétosztogatott királyi birtokokat, az egyháztól a kincsek és előjogok egy részét, a fegyveresektől és tisztségviselőktől a sokféle juttatást és kiváltságot, amit apjától csikartak ki. Nőtt a hatalma, de fogytak a hívei.

Azzal is tetézte népe haragját, hogy befogadta a kunokat, akik mindaddig ellenségeink voltak. Kötöny vezér 40 ezer kunja növelte a király haderejét, de nehezen zabolázható, nomád életmódjuk sok kárt okozott a magyar lakosoknak.

Ki csatázott sokat a kunokkal, s kísérték csodák harcait?

IV. Béla minderről nem vett tudomást. Megközelíthetetlen uralgó volt: csak írott kérvényben lehetett hozzá folyamodni, jelenlétében még a nagyurak sem ülhetek le, székeiket elégettette. Lassan egész Magyarország az ellensége lett. S miközben nagyapja letűnt dicsőségéről és békéjéről álmódott, pusztító orkán közeledett országa felé: Batu kán tatár serege.

Keressetek tatáros
szólást, közmondást.

● Nem hajt a tatár...

Bizony hajtott a tatár, ostorral, rabszíjon, és gyilkolt, fosztogatott, égetett is épp eleget. Dzsingisz kán unokája, Batu kán már Ázsia és Kelet-Európa uraként indult a Kárpát-medence felé – nem pusztítani, hanem rokoni szövetséget kötni. Csak-hogy itt már nem a szkíták, nem Atilla hunjai, nem az avarok és nem is Árpád magyarjai fogadták, hanem egy keresztény királyság, amely Szent István óta Nyugat-Európához kötötte sorsát.

Julianus barát, aki a pápa követeként és a magyarok rokonait felkutatni ment Ázsiába, 1235-ben hírt hozott Béla királynak a mongolok közeledtéről. Batu kán pedig 1237-ben levelet küldött IV. Bélának – a harmincadikat: *Én, a kán, az égi király küldötte, csodálkozom feletted, Magyarország királya, hogy midőn már a **harmincadik ízben** küldöttem követeket hozzád, miért nem küldesz közülük vissza senkit, de még válaszlevelet sem küldesz nekem.*

Más népeknek legfőbb egy esélyt adott Batu kán: ha követe nem tért vissza, azonnal lerohan-ta, és eltiporta őket. Felénk harmincszor nyújtott rokoni jobbot. Hiába. IV. Béla magyarjai csak a kutyafejű tatárt látták benne, és közeledtére kereszties lovagként kardot rántottak.

● Béla körülhordoztatta az országban a véres kardot

Batu kán roppant serege 1241 tavaszán három oldalról támadta meg Magyarországot, és szélvész-ként söpörte el a magyarok gyengécske ellenállását. A nemesek egyáltalán, a király is csak későn mérte fel a veszélyt, de mivel az egész ország haragudott rá, hívására kevesen vonultak hadba. A kunokra sem számíthatott, mert miután az ármánykodók Kötöny vezért meggyilkolták, a kunok pusztítva, fosztogatva kivonultak az országból.

Hát Nyugat-Európa? Hiszen iránta való hűség-ből lettünk szövetségesei helyett ellenségei Batu kánnak! Hiszen őt védtük meg eleven pajzsként a tatár veszedelemtől! Nyugat-Európa, mint mindig, most is cserben hagyott. Sem a pápa, sem a francia király, sem a német-római császár nem küldött segítséget.

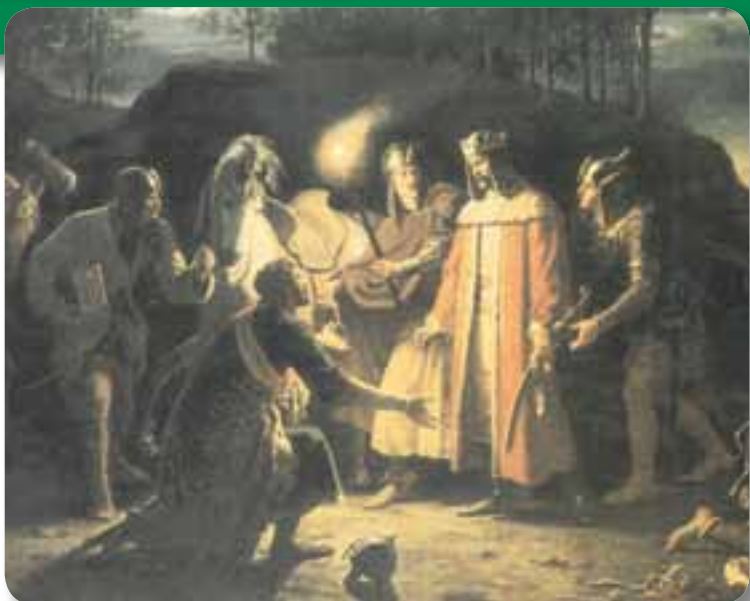

1241. április 11-én a muhi csatában a mongol sereg megsemmisítette IV. Béla hadait. Bár testvére, Kálmán herceg és Ugryn kalocsai érsek elszántan harcolt, és életét is vesztette, a király taktikai hibája végzetes volt. A védhetetlen muhi pusztán, a Sajó partján zsúfolt székértáborba tömörítette seregét, melyet a tatárok álma-ban bekerítettek, és utolsó emberig elpusztítottak.

● Leányomat az országért

A királyt hű vitézei vágták ki a tatárok gyűrűjéből. Családjával az oszt-rák herceghez menekült, aki „jó szövetségesként” foglyul ejtette. Laszkarisz Mária kincseit és három magyar tartományt kért cserébe a szabadságukért. Ekkor IV. Béla országa legdélibb csücskébe, a dalmáciai Trau várába menekült. Itt született leánya, Margit, akit Istennek ajánlott fel, ha megszabadítja országát a tatároktól.

Csoda történt. 1242 tavaszán Batu kán kivonult Magyarországról. Indítékain ma is vitatkoznak a történészek. Tény, hogy kivonult, a király pedig hazatérhetett. *Körötte csend, amerre ment, és néma tartomány...* Romokban állt az ország. Halál, nyomorúság mindenütt. Ekkor derült ki, hogy a vesztes hadvezér nagy államférfi.

● Csalfa lapult, szent béke virult, becsület vala ottan

IV. Bélát a második honalapítónak nevezik. 28 év adatott neki, hogy a romokon új országot építsen. Okult korábbi hibáiból és a tatárdúlásból: viszály helyett összefogást, önzés helyett áldozatvállalást mutatott példaként, és követelt meg alattvalóitól. A nemeseknek birtokokat osztott, de kötelezte őket, hogy saját sereggel vonuljanak az ország védelmére, és erős várakat építsenek, a tatároknak ugyanis csak néhány kővár állt ellen. Azelőtt 17, halálakor már száz vár állt az országban. Maga Béla király Budán, Mária királyné Visegrádon építtetett várpalotát.

A városokat kőfallal erősítette meg, és rendeletekkel segítette fejlődésüket. Pénzt veretett, érc- és sóbányákat nyitattott. Az elnéptelenedett vidékekre visszahívta a kunokat, de törvényekkel zabolázta meg őket, a városokba német mestereket, a földekre szláv és román parasztokat telepített.

Külpolitikáján is változtatott. A hadiszerencse továbbra sem szegődött mellé, és nyugati szövetségeseire sem számíthatott, ám délen és keleten új területeket foglalt el, és gyermekei házassága révén megerősítette kapcsolatait.

Tíz gyermeke közül Margit a Nyulak szigetén apácaként szolgálta az Urat és népét, Kinga a kisebbik, Jolánta a nagyobbik lengyel fejedelem hitveseként élt oly tiszta és önfeláldozó életet, hogy Margitot és Kingát szentté, Jolántát boldoggá avatták. Kisebbik fiát, Bélát korán elveszítette, Istvánnal, a trónörökösrel sajnos épp oly feszült volt a viszonya, mint neki az édesapjával.

Mária, oltáron, nézd, nyugszik a sírban e három: Béla, neje s a herceg – örvendjenek ők az egeknek! Míg lehetett, ült trónja felett a király hatalomban: csalfa lapult, szent béke virult, becsület vala ottan.

IV. Béla sírfelirata

Isten azt teszi próbára, akit szeret. IV. Béla kiállta a próbát: a muhi vereség, a tatárok pusztítása nem törte meg, korábbi tévedéseit képes volt belátni, és kapott időt a Teremtőtől, hogy mindent helyrehozzon. Visszaállította Magyarország régi fényét, virágzó, tekintélyes királyságot hagyott fiára, Istvánra.

Zsigmond Emese

- **Januári megfigyelések:** Szent László lovát Szögnek hívták. Piroska császárné bizánci neve Iréne és a Piroskából származó Priszka. A monda szerint a menekülő Szent Lászlót a Tordai-hasadék mentette meg. A kővé vált tallérokat Szent László pénzének hívjuk, a Szent László füve a pestist gyógyította meg.
- **Nyertesek:** Sárosi Áron, Kolozsvár; a magyarhermányi IV., a gernyeszegi IV. B osztály.

Vasvár

BALOGH BÉNI nyomán

Kilencvennégy esztendőskorában édesapám ezt a történetet mesélte el Vasvárról.

– Nem messze a Bükk-től, a Sajó-parti muhi pusztán csatát veszített a magyar király, IV. Béla. Aki csak tehette, menekült! Maga IV. Béla is, leghűbb embereivel együtt. Elnéptelenedett falvakat talált mindenütt, pedig már az elesége is elfogyott.

Ilyen állapotban ért Ózdra. Mit tegyenek, hová legyenek? – töprenkedett a király és kísérete. És ahogy ott tanakodnak, hát az egyik vitéz így kiált fel:

– Felséges királyom, menjünk fel e hegy oldalába! Ott áll valami erősség, valami vár. Vasvár.

Valóban, a hegy városra néző oldalában állott egy tornyos-bástyás épület. Az alkonyi nap sugarai visszaverődtek a vaskapuról.

– Menjetek, vitézek, nézzétek meg! – parancsolta reménykedve a király.

Bizony nem vasból készült vár volt az, hanem fenyőgerendákból összeácsolt kastély, amelynek vaskapuja volt. Mindegy, most már bemennek, határozták el, hátha vannak benne emberek, akik szállást és eleséget adnak nekik.

Zörögtek, verték a vaskaput. Végre egy nagyszakállú, hosszú, fehér hajú öregember jelent meg.

– Kik vagytok, és mi járatban? – kérdezte bizalmatlanul.

– Vesztett csatából jövünk a muhi pusztáról – szólott az egyik vitéz.

– Csak nem a királyhoz tartotok?

– De bizony igen.

– És a tatárok? – emelte fel hangját az ősz szakállú.

– Már a Sajó völgyén dúlják a falvakat.

– És ti tűritek? – dörögte bosszúsan az öreg.

– Mit tehetünk, jó uram? Nagy a túlerő, és kevés nemesúr jött a muhi pusztára.

– Kevés nemesúr? Szóval cserbenhagyták a királyt? Ó, az átkozottak! – háborgott az öreg. – Ó, szerencsétlen király! Hozzátok ide gyorsan! Magányos farkas vagyok, de egy pár napig szívesen vendégül látom.

De a király és maradék serege nem sokáig maradhatott. A tatár horda már Ózd szomszédságában pusztított.

Egy hűvös áprilisi éjszakán a várkonyi völgyön keresztül a kisdud csapattal a Bükk rengetegei felé vette útját. Ide már nem ment fel a tatár, mivel csak a síkságot, a völgyeket kedvelte.

Amikor pedig a tatárok kitakarodtak, a király megmenekülésének emlékére több kápolnát is emeltek a Hangony-völgyi falvakban, így Ózdon is. Azt a helyet pedig, ahol a fából épült, vaskapus kastély állott, Vasvárnak nevezte el a nép.

– Hát a szakállas vénnel ugyan mi lett? – kérdeztem édesapámat.

– Ő bizony nem menekült el – válaszolta. – Ott lelte halálát a fakastély üszkös gerendái között... Csupán a vaskapu árválkodott ott még sokáig, de aztán azt is megemész-tette az idő vasfoga – fejezte be elbeszélését édesapám.

LENGYEL DÉNES

Galamboskő

Elmondta a magyardécsei
Cenean Kriszta
2012 májusában
a marosvásárhelyi
Országos Regemondó
Versenyen.

Kicsiny kísérettel, néhány hű lovassal menekült Béla király a tatárok elől. Fekete paripája fehér volt a habtól, de egyre csak sarkantyúzta, mert nyomában ott vágattak a tatár lovasok.

Végre egy rengeteg erdőségben egérutat nyert a kis csapat, a tatárok nem követték, mert azt gondolták, bizonyosan ott pusztulnak a vad rengetegben.

Hiszen jól sejtették a tatárok, mert abban az erdőségben nem volt sehol tanya, sem egy kunyhó, de még egy patak sem csorogált.

A király erősen megéhezett, meg is szomjazott, de nem volt, aki egy falás ételt, egy csepp italt adott volna neki. Eleget bucsálódta, szomorkodtak ezen a kísérők, de mit tehettek? Nekik sem volt semmijük.

Ahogy ezen szomorkodtak, egyszerre szárnyzuhogást hallottak: egy csapat galamb szállt el a fejük felett.

Körülnéznek a vitézek: ugyan merre szállnak a galambok? A galambok egy közeli sziklára szállottak, annak oldalában volt a fészük. A vitézek mindjárt leugrottak a lovukról, felmásztak a sziklára, és kezdték szedni a galambtojást. Úgy megszédtek a fészkeket, hogy két sisak megtelt galambtojással.

Futottak a vitézek a királyhoz, és mondták szíves kínálással:

– Fogyassza felséged!

A király éhét-szomját elverte a galambtojással, s a királyi lakoma emlékére azt a helyet ma is Galamboskőnek hívják.

TOMOS TÜNDE rajzai

MONGÓLIA

A történelemben néha nagyon nehéz kibogozni az igazságot. A tatárok felperzszelték IV. Béla Magyarországot, ám leszármazottaik, a mongolok testvérként szeretnek minket, s csak a vak nem látja, hogy őseinkével rokon a viseletük, a harcmódoruk, a fegyvereik, a zenéjük.

Dzsingisz kán számunkra a rettenetes tatárjárás elindítója, a mongoloknak viszont nemzeti hőjük. 50 méteres acélszobrán a ló fején kilátó, innen nézhetünk farkasszemet Dzsingisz kánnal.

A hajdan itt élő szkíták, hunok, magyarok, kunok, tatárok múltját bálványok, sírok, hatalmas rovasíras sziklák őrzik.

Szentkatolnai Bálint Gábor nyelvtudós mongóliai kutatásait nem értékelte a Magyar Akadémia, mert tagadta a finnugor eredetet. Szerinte a magyar a hun és a szkíta nyelvvel rokon.

Geleta József a szibériai fogságból szökött Mongóliába. Ő tervezte a főváros, Ulánbátor villamosítását, hőerőművét és a mongol nemzeti színház épületét.

Dzsingisz kán öccsének, Dzsöcsinek a fia, Jiszünger 1226-ban egy íjászversenyen 502 m-re röpítette nyílát. A nagykan kőbe vésette az eseményt. Jiszünger rekordját 784 évig senki sem tudta megdönteni. 2010-ben azonban a magyar Mónus József 508 m-t lőtt, 2012-ben pedig 653 métert. Most neki emelnek emlékoszlopot a mongolok.

Mongóliában ma is él egy népcsoport, amely magát magarnak nevezi. Hagyományaik szerint népük többi része a Kr. utáni VIII. században azért vándorolt nyugatra, mert nem akart leigázottan élni. Ha megkérdezed a mongolokat, miért van akkora országuk a népességükhöz képest, ezt válaszolják: Várjuk vissza a magyarokat!

ERDÉLY

A székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium 100 elemistája Fancsali Adélka-Leilla, Szabó Zsuzsa, László Mária és Nyárádi Izabella tanító nénivel Kézdiszék megismerésére indult.

A Nyergestetőn az emlékműnél és a hősök temetőjében idéztük fel a székely honvédszázad önfeláldozó harcát. IV. osztályosaink elszavalták Kányádi Sándor Nyergestető című versét.

Kézdivásárhelyen a Céhtörténeti Múzeum kincsesládáját és a népviseletbe öltöztetett 300 babát csodáltuk meg.

Az alsócsernátoni Haszmann Pál Múzeumban a régi mezőgazdasági szerszám- és gépköllyállítás tetszett a legjobban.

Ti merre kirándultatok?
Küldjétek fényképes beszámolót!

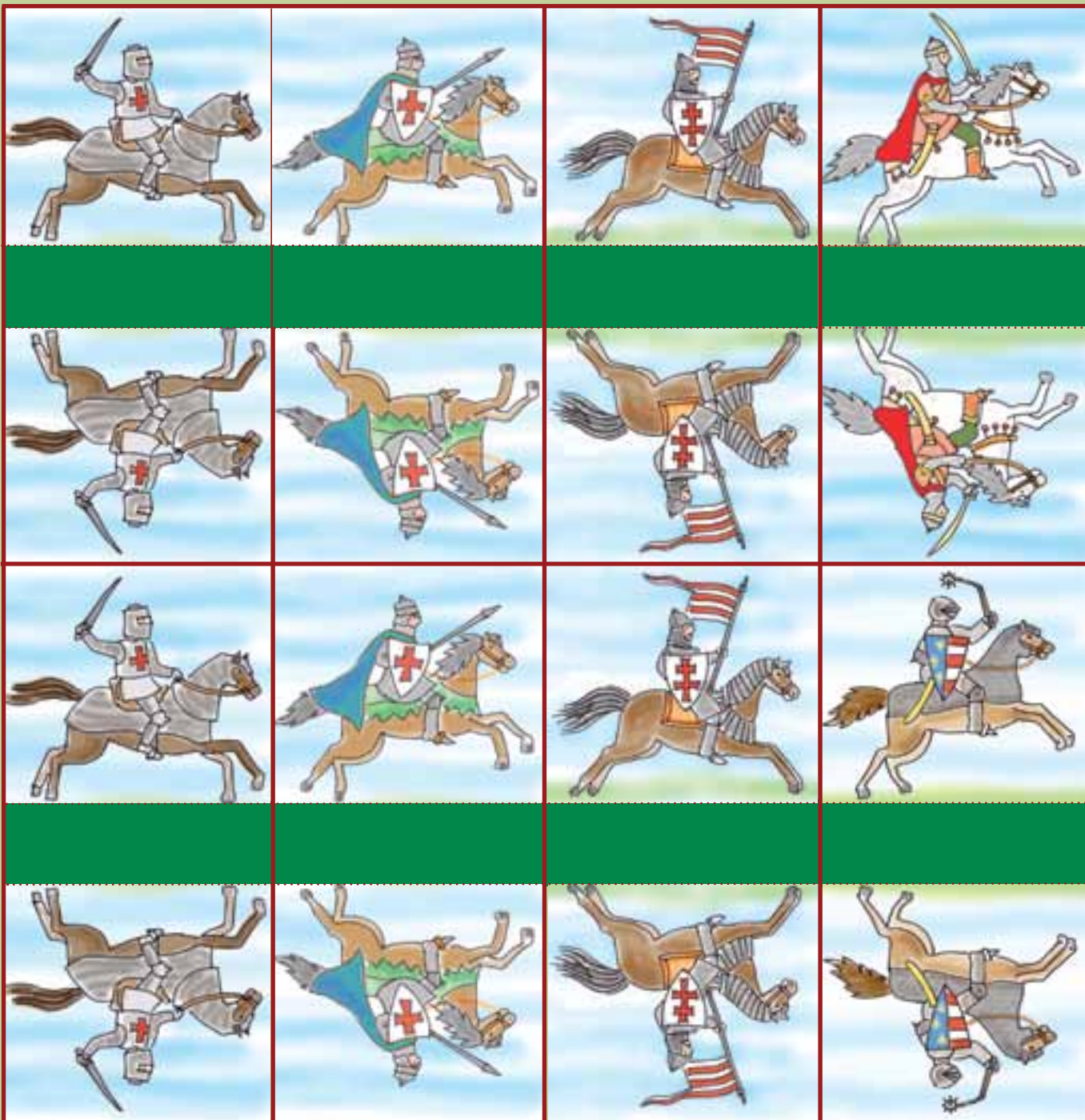
A Szent Anna-tó Délkelet-Európa egyetlen ép-ségben megmaradt vulkáni krátertava.
A kápolnánál a gyerekek előadásában meghallgattuk a tó keletkezésének legendáját.

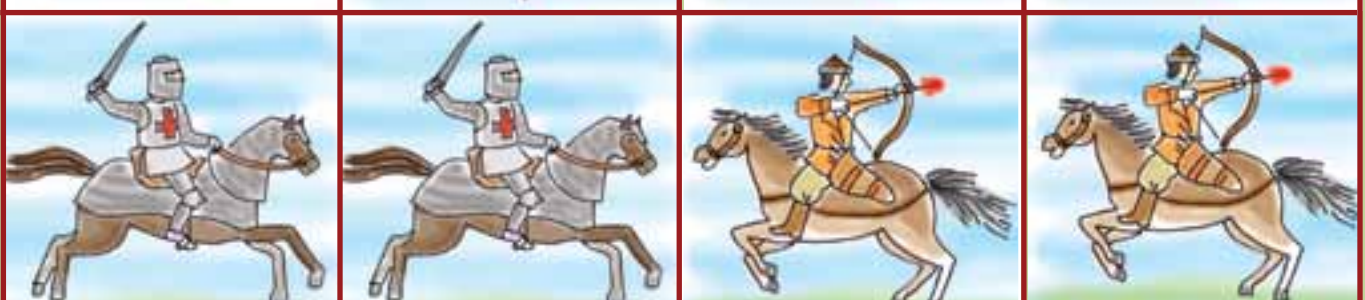

Győzhettünk volna?

Vágd ki, a talp két szélénél hajtsd fel, a csúcsán ragaszd össze a sok magyar és tatár harcost, egy nagyobb lapra rajzold meg a muhi csata helyszínét a 10. oldal szerint, és légy jobb hadvezére az ütközetnek, mint IV. Béla.

MAGYARHERMÁNY

Kolozsvár

Bukarest

A Kakukk-hegy lábánál

Itt születtem

*Áldás a bejövőre,
béke a kimenőre*

Emlékművek a templomkertben

Falunk bejáratánál székelykapu áll

Magyarhermány Kovászna megye észak-nyugati részén helyezkedik el, Barót-pataka festői völgyének leg-északibb települése. Bejáratánál 2011 óta székelykapu áll. Közigazgatásilag Nagybacon községhez tartozik.

A szájhagyomány a falu nevét a Hermány családtól származtatja. Ezt Orbán Balázs is megerősíti. Magyarhermány régebbi település, de félreeső elhelyezkedése miatt neve először János Zsigmond erdélyi fejedelem 1566-os adománylevelében szerepel.

Az 1558 m magas Kakukk-hegy különlegessége, hogy tetején és oldalában háborítatlanul él a siketfajd. A vörös vasérc kristályai nagy mennyiségben fordulnak itt elő, s a hematitot „kakukk-hegyi gyémántoknak” nevezik a helybeliek. Egy jellegzetes formájú andezit sziklát alakjáról „Asztalkőnek” nevezett el az egyszerű emberek találékonysága.

A magyarhermányi erdő egy másik érdekessége a „Kődob”. Ez a Kakukk-hegy egykori kráteréből kibombott, hatalmas bazaltos andezitdarab, amellyel falunk felkerült a „Beszélő kövek” listájára.

Falunk másik természeti kincse a borvíz. Jelentősebb forrásaink az Alszegei, az Ágostonhídi, a Szénakerti és a Szikra. Borvizünk gyógyhatását kipróbálhatjátok a Virág Fogadó szabadtéri és kádas fürdőiben.

Magyarhermány a XX. század elején még jelentős fazekasközpont volt, ma azonban senki nem folytatja ezt a mesterséget. Ugyanígy megszűnt a kőfaragó és a kádár mesterség is. Értékes ipartörténeti emlék a falu ma is működő vízimalma.

Iskolánk névadója a falutudós Máthé János

A falu központjában található a XV. században épült, 1776-ban átépített református templom. A templombeljárati két oldalán a kiegyezéskor Erzsébet királyné tiszteletére ültetett két hatalmas hársfa csodálatosan pompázott. 2003-ban sajnos ki kellett vágni őket, mert veszélyeztették a templom épségét. A templom kertjében az 1848-as forradalom, az első, illetve a második világháború helyi áldozatainak szentelt három emlékmű található.

A Petőfi Sándor Kultúrotthon épületében helyet kap az óvoda is.

Így tedd rá, úgy tedd rá

Itt öntötte ágyúit Gábor Áron

Hermányban született és élt a település és a bodvaji vashámor történetének kutatója, Máthé János falutudós, aki iskolánk névadója. Az 1880-ban épült régi iskola épületén háromnyelvű emléktábla hirdeti: „1848 novemberében Magyarhermány határában a bodvaji vashámorban öntötte Gábor Áron a szabadságharc első székely ágyúit.” Ennek körülményeit id. Máthé János (1898-1986) tárta fel.

Az oktatás kéttagozatos iskolában, 2009-től két épületben folyik, a román tagozaton a roma gyerekek tanulnak.

Kézműves foglalkozásokon, versenyeken, furulyakörön veszünk részt, ápoljuk hagyományainkat, ünnepi alkalmakkor szívesen viseljük a székely ruhát. Minden tanév végén az I–IV. osztályos tanulók közös kiránduláson vesznek részt.

Boér Imre nyugalmazott középiskolai tanár büszkén vallja *Itt születtem* című versében:

Kerestem a szorgalmas szántóvetőt,
a gondos szövő-fonó nőt.
Kerestem a fákat, a köveket,
a fűrő-faragó mestereket.
Kerestem az iskolát, a templomot,
az iskolamestert és a papot.
Kerestem a tisztavízű patakokat,
a szénsavas borvízforrásokat,
s megtaláltam szülőfalumat.

Élő történelem: a vízimalom

Borvízfürdő: pezseg és gyógyít

Összeállította Szakács Gyöngyike tanítónő és volt tanítványai, akik ötödikesként is hűséges Napsugár-olvasók

A ravasz tojástörő. Majd ad neki struccpapa, ha elkapja!

Egy iskolába járt a tövisszúró gébics-csel, de a harkálpinty továbbtanult.

BITAY ÉVA

TÖBBET ÉSSZEL, MINT ERŐVEL...

Bizony, az állatok is kerülhetnek olyan helyzetbe, amelynek megoldásához segédeszközökre van szükségük. Minél értelme-
sebb az állat, annál sikeresebben használja fel a környezetében található tárgyakat.

Hogy kell feltörni a strucctojást? A hatalmas tojás héja nagyon vastag, tükörfényes és síkos. Nincs az a madárcsőr vagy emlősfog, amelyik megbirkózna a feladattal. A keselyűk azonban megoldották a kérdést: követ vesznek a csőrükbe, felszállnak a magasba, s onnan „bombázzák” a tojást, amíg sikerül összetörniük, s így hozzájutniuk értékes tartalmához.

A tör használata sem ismeretlen a madárvilágban. Ehhez folyamodik a Galápagos-szigeteken honos harkálpinty. Előfordul, hogy a rovarlárva a fa szűk repedéseiben bújik meg. Onnan „kikopácsolni” ugyancsak kemény és hosszadalmas munka lenne. A pinty segít magán: letör egy hosszú, kemény kaktusztüskét, s azzal piszkálja ki, illetve nyársalja fel a repedésben megbúvó lárvát.

Tálalva van a mellemen: ezt mondhatná az Oroszország csendes-óceáni partja mentén élő tengeri vidra vagy kalán. Ez a mi vidránkkal rokon kis ragadozó tengeri sünnökkel és kagylókkal táplálkozik. Ezek ke-

Kiskópé

Nyirkos helyeken, árkok partján most nyílik egy sárga virágú növény. Virágai sokkal előbb jelennek meg, mint a levelei, amelyekből finom főzelék készül. Mi ez a növény?

Januári megfejtések: A vakond állandóan a föld alatt él, lárvával, hernyóval, gilisztával táplálkozik.

Nyertesek: György Melissza, Monó; Szász Andrea Noémi, Kövend; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Gimnázium III. F osztálya.

mény vázát ugyancsak nehéz feltörni. A tengeri vidra tehát, amikor lemerül a víz fenekére táplálékért, egy-egy lapos követ is felhoz onnan. Mellén a bőr olyan laza, hogy kétoldalt tasakot alkot. Ebbe „rakja bele” a vízből felhozott zsákmányát, majd a víz felszínén, a hínárok szövedékén kényelmesen hanyatt fekszik, s ott ringatózva egyenként előveszi a „zsebéből” a zsákmányt, a mellére helyezett kőre teszi, és egy másik kővel feltöri.

A legokosabb állatok a csimpánzok, ők a legtalálékonyabbak az eszközhasználatban. Állatkertben a ketrecükbe „véletlenül” betett botokat, ládákat felhasználják a különben elérhetetlen banán megkaparintására. Ha nem érik el a csemegét, a ládákat ügyesen egymásra rakják, s úgy másznak fel a tetejére.

Az állatok azonban csak a környezetükben látható tárgyakat használják fel céljaik elérésére. Egy feladatot előre eltervezni, cél tudatosan annak érdekében cselekedni csak az ember képes.

MIT GONDOL...

a két ló? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

A mellveregetés nálunk nem hencegés, hanem az ebéd része.

A kínaiak tőlem tanulták, de én egyetlen pálcikával is elboldogulok.

A januári képünkhöz érkezett gondolatok közül az alábbiak különösen tetszetek:

Őz: – Biztos sokat hazudott a hóember, azért nőtt meg így az orra. (Márton Mária, Bálványosváralja)

Hóember: – Vajon az orromra fáj a foguk? (A tordaharasztosi negyedikesek)

Rejtvénypályázat

Az 1848-as forradalom és szabadságharc székely hő-
sének híres mondása: Lészen ágyú! A kökösí csatá-
ban érte halálos találat. Szobra Kézdivásárhely főterén
áll, neve a rejtvény megfejtése.

A Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. Földbe vetik, hogy kikeljen
4. Nem gyáva
8. Ennivaló
10. Kicsinyítő képző
11. A tetejére tesz
12. Valamit védő tartó
13. EEE!
14. Téglából is épül
15. A megfejtés
18. Titkon figyel
19. Este közepe!
20. Elemen!
21. KIONT
23. Ékes Oszkár névjegye
24. Tartalék lakat
25. Hihetetlen jelenség
26. ÓSE

FÜGGŐLEGES

1. Halálos szer
2. Nem fölé
3. Kenderfeldolgozásra használt,
fésűszerű szerszám
4. Bajnokok Európa Kupája
5. Álmos Márton névjegye
6. Hibáztató

1	2	3		4	5	T	6	7
8			9				10	
11						12		
E		13			14			
15	16			R				17
	18				19			O
20				21			22	
23			24					
25		O				26		

7. Tesz
9. Egy helység polgára
12. Adós
14. Fákka beültet
16. Emese fia
17. A mienk, franciául
(NOTRE)

20. Vékony deszka
21. Akó kevert betűi
22. Szinte barnás!
24. Padszék!

VAJNÁR ILONA
rejtvénye

Nyertesek

A januári rejtvénypályázat megfejtése: Bor, búza, kolbász le-
gyen mindig bőven. Nyertese: Walosi Csanád, Nagyenyed;
Darvas Nóra, Csíkszereda; a zilahi S. Bárnúti Iskola IV. B osz-
tálya; a keresztvári III.; a lecsméri III.; a hídvégi III-IV. osztály.

FEBRUÁRI MEGFESTÉSEK

1. Farsang 2. Jelmez
3. Hóember 4. Medve 5. 1-E,
2-F, 3-D, 4-C, 5-A, 6-B
6. ...jelmeze

Ti küldtétek

1				
2				Y
3				
4	J			
5		P		Ű
6				

1

Bálint Dániel, Zajzon:

1. Születésnap i sütemény 2. Értékes fém 3. Sínen robog 4. Ki-be járunk rajtuk 5. Takarítunk vele 6. Csikos állat

2

Balázs Anett, Zetelaka, Balogh Gábor, Sódvár:

1. Medvebocs 2. Kerti szerszámok 3. Magunkon viseljük 4. Kismacska 5. Füzet, régiesen 6. Házak közti út 7. Egér kedvence

1			
2	S		
3		H	
4			
5	R		
6		C	
7			

1		B	
2	N		G
3			
4			
5			
6	H		
7			

3

Kánya Gergő, Csíkszentgyörgy:

Kedvenc tavaszi játék.

1. Újszülött 2. Ide-oda billeg 3. Liba mondja 4. Ennivaló 5. Muzsika 6. Üres a gyomra 7. Tízszor tíz

4

Bács Ferenc, Gyergyószentmiklós:

1. Vízi állat 2. Időmérő eszköz 3. Késsel, ollóval dolgozik 4. Nem oda 5. Fogoly 6. Nem ül 7. Focisták öröme

5

Két, tavasszal kapcsolatos szó rejtőzik az alábbi sorban. Vajon milyen szabály szerint kell sorbaolvasni a betűket?

N K A I P K S E Ű L T E É T S

1		
2		
3	I	
4		
5		
6		
7	Á	

6

Kis Gábor, Nagyvár:

1. Hálósövény rovar 2. Fohász 3. Házi szarvas 4. Kenyér sütő mester 5. Egyik szülő 6. Melegítő égitestünk 7. Víz terelő akadály

7

Orbán Kinga Laura, Sáromszék:

1. Becézett István 2. Kislányok játéka 3. Napraforgómagból préselek 4. Nyergelnivaló állata 5. Angol igen 6. Apa párja

1	S		
2			
3	L		
4		V	
5			
6			

Ti küldtétek

8

Másold át a betűket a kockákból a sárga hálóba, majd olvasd össze őket: egy '48-as nótá két sora a megfejtés.

N	A
É	G
T	E

K	
I	T
A	K

Á
T

SZ	N
K	A
Á	NY

		J		Á
			É	
SZ			K	
		N		

O	N
K,	
E	D

GY	E
P	A
S,	

E
P
N

R
J
K

E	
T	Á
A	T

9

Jelöld meg azokat a tárgyakat, amelyeket egy '48-as huszár használhatott. A mellettük levő betűkből alkoss szót: a huszár ebben tartotta egykor apró használati tárgyait.

Szólj, szám!

1. Állítsátok betűrendbe a magyar forradalom nagy alakjainak nevét. Húzzátok alá azokat a családneveket, amelyeket nem kiejtés szerint, hanem hagyományosan írunk: Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Széchenyi István, Deák Ferenc, Szemere Bertalan, Eötvös József, Vasvári Pál, Jókai Mór, Mészáros Lázár, Esterházy Pál.

2. Mi a forradalom szó töve? Keressetek még szavakat, amelyek ebből a gyökből hajtottak ki.

3. Furcsa összetételek, mi a jelentésük: gyászhuszár, kóchuszár, kárókatona, anyám-asszony katonája, palotaforradalom, szócsata, hidegháború.

Csécs Harmat Naomi,
Marosvásárhely

Januári megfejtések: 1. Újév – az év első napja, új év – az éppen kezdődő évet jelenti, **Szilveszter** – férfinév, **szilveszter** – az évváltó éjszaka. 2. Fekete-

leves – kávé, illetve kellemetlen dolog. Fehérnép – asszony. Kék vér – régi főnemesi származás. Zöldút – engedély a kezdésre. 3. Hiába keresi – tűvé tette érte a helyet, bottal ütheti a nyomát, földön-égen hasztalan kutatja. **Nehéz helyzetben is elboldogul** – a jég hátán is megél, ember a gáton, kivágja magát, nem veszíti el a fejét. **Mulat** – felejteti a gondját, kirúg a hámból, a pohár fenekére néz. **Csodálkozik** – bámul, mint borjú az új kapura, leesik az álla, nem jut szóhoz, elakad a lélegzete. Nyertesek: Márton Fanni, Lövéte; Szántó Boglárka, Szabó Adél, Árpád; Gellérd-Székely Ágota és Dóra, Küsmöd.

Szó-móka

– Hogy hívják a falusi energiatalt?
– Kútbul.

– Hát a falusi harci kutyát?
– Ólbul!

– Miről lehet felismerni az internetes kalózokat?
– Webhely van az arcukon.

Maszat
Művész
Eolvastam
– lerajzolom

Olcsvári Nóra, tordai ötödikes a *Micimackóról* szóló mesét (1), a maroshévízi IV. A osztályosok Krecsmáry László *Hát nem érdekes?* című tréfás verseskötetét (2) olvasták, illusztrálták. Az olthévízi IV. B osztály sok szép rajza közül Marosi Diána *Az aranytojást tojó lúdról* szóló meséjének illusztrációját választottuk.

Levelező

• Föl, föl, vitézek! Csátát ma is vívunk – mindannyian. Nem karddal, nem ágyúval, de ha Petőfihez, Kossuthhoz méltók akarunk lenni, tiszta lélekkel és igaz ügyért kell harcolnunk. Írjátok meg, szeretetek mit jelent ma küzdeni.

• Köszönjük a sok-sok levelet: **Gábor Boglárka**, Csíkszentdomokos; **Kiss Bernadett**, Szamosardó; **Páll Beáta**, Brassó; **Réti Bence**, Gernyeszeg; **Hízó-Kenderesi Regina**, Lecsmér; **Szabó Lehel Albert**, Gyulafehérvár; **Kiss Katalin**, Szováta; **György Melissza**, Monó; **Pál Ede**, Gyergyóalfalu; **Jánossy Tamás**, Gyergyószentmiklós; **Erdélyi Kinga**, Kézdivásárhely; **Kőrösi Mátyás**, Szalárd; **Lukács Hannelore**, Nagyvárad; **Lőrincz Sarolta**, Márton Bernadett, Tamás Réka, Szentegyháza; **Sánta Beáta**, Székelyvécke; **Moga Andrea**, Maroskeresztúr; **Csibi Melinda**, Berei Dóra, Farkas Eszter, **Török Adrienn**, **Koncz Noémi Eszter**, Marosvásárhely; **Szász Andrea Noémi**, Kövend; **Batiz István**, Magyarapapus; **Szakács Bianka**, Zilah; **Mezei Dániel és Hunor**, Holányi Dóra, **Sprencz Róbert**, Kolozsvár; **Bogya Dávid és Anna**, Kraszna; **Zsigmond Teréz Edina**, Kovászna; **Nagy Anita**, Erdőszentgyörgy; a **nagybányai** N. Iorga Iskola II. C; a **szászrégeni** P. Maior Líceum II. B, III. B; a **marosvásárhelyi** Dacia Gimnázium IV. C, a N. Bălcescu Gimnázium IV. C; a **nagyvárad** D. Cantemir Gimnázium III. D, a Szacsvey Imre Iskola III. B, a Szent László Iskola IV. B; a **brassói** Áprily Lajos Főgimnázium II. B, IV. A; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola II., IV. A; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola III. E osztálya; a **tordai** III.; a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Líceum II.; a **csíkközmási** III.; a **zabolai** III. B; a **magyarhermányi** II. és IV.; az **esztelneki** III. osztály; **magyarlapádi**, **magyarnemegyei**, **szilágypaniti** olvasóink.

• A Magyar Kultúra Napja alkalmából a **nagyvárad** Szacsvey Imre Iskola elemistái **Tóth Ágnes** költővel találkoztak, akinek megzenésített verseit Trifán László adta elő. Vele énekeltek a vendéglátó **Tunyogi Katalin** tanító néni kisdiákjai is.

• **Krammer Teréz és Halász Mónika** belényesi tanítványai szerint a ma szabadságharcosának legfőbb tulajdonsága a hűség népe, anyanyelve, egyháza és minden becsületes ember iránt, hisz „a hazáért, szabadságért ma is, most is lehet tenni”.

• **Kerekes Laura** tanító néni rendszeresen beszámol az **aranyosgyéresi** elemi osztályok színes-tartalmas tevékenységeiről. Az 1848-as forradalomra Zilahon emlékeztek a hőslakú Wesselényi Miklós báró szobránál, amelynek alkotója Fadrusz János.

• 11 éves vagyok, de még mindig szeretem a Nap-sugárt és a Szivárványt. Magyar iskolába járok, VI. osztályba. A kedvenc tantárgyam a rajz és az angol. Az én főbb tehetségem a rajz. Kedvenc témáim az állatok. Szeretnék rajztanárnő lenni. **Péter Ilona**, **Kőhalom**

● **Cirják Izabella Márta tanító néni az aradi Csiky Gergely Főgimnáziumban** nemcsak a Könyvmolyok Klubjával, hanem a népszerű Fantázia Műhely keretében is betűről-betűre „átrágja” a Napsugár minden lapszámát, elkészíti minden játékötletét. A tündöklő Szent Korona csak azt várja, kinek a fejére szálljon.

● Nagyon szeretik a gyerekek, főleg a IV. osztályosok az idei Napsugár alaptémáját, a magyarok történelmét. A közösen elkészített honfoglaláskori falut soha nem felejtik el, a magyar koronát büszkén viselték, igazi királylányok, királyfiak lettek egy pár órára. **Bartha Denise tanító néni Tordaharasztról**

● Örömkre szolgál a magyar történelem nagy alakjait felidéző *Volt egyszer...* rovat. Minduntalan rácsodálkozunk eleink hősiességére, kitartására. Bizakodással tölt el, hogy tudásunk és tetteink által igazhitű, gazdag, alkotó, zordsorsú magyar népünk igaz fiai lehetünk. **Varga Erika tanító néni és a gyulakuti negyedikesek**

● A Napsugár történelmi rovata eszünkbe juttatta a *Bulcsu* című filmet, amit Illyefalván, a Napsugár táborban láttunk. Mindenki talál kedvére valót a Napsugárban. A lányok olvassák a mesét, a fiúk inkább a vicceket. **A szilágynagyfalusi IV. B osztály és Janó Erzsébet tanító néni**

● Szeretettel küldjük ezt a kötetet a Napsugár szerkesztőségének, akik ünneppé varázsolják hétköznapijainkat. Hagyományörzésünkkel mi is egy kis kultúrát szeretnénk nyújtani az elgiccsesedett világnak. **Kőrösi Mária tanító néni és a szalárdi Pitypang Néptáncegyüttes**

● De jó volna a Napsugár-tábor lakójának lenni újra! Királyt választani, babát, lovat készíteni, találokat gyűjteni, naponta megfürödni az illyefalvi napfényben, mosolyban, szeretetben. **Szakács Aranka tanító néni és tavalyi negyedikesei a marosvásárhelyi Al. I. Cuza Gimnáziumból**

● Kedves Emlékfoltozók! Szeretnék emlékezni, mikor Anyukám még velem volt, és szerette Apát. Szeretnék emlékezni, mikor énekelt, és átölelt, nem hagyott volna el sohase. Szeretnék emlékezni arra is, amikor először lábra álltam, Anyukámhoz odafutottam. Mikor az első Mi Atyánkat mondtam, és az ő könnyei boldogan hullottak. Köszönöm! **Bogdán Patrick, Szováta**

A SZABADSÁG ÉS A KIKELET ÜNNEPÉN

Ahány gyöngyszem a kokárda, annyi áldás szálljon rája – dúdolgatták Trufán Ildikó és Kátai Judit tanító néni nyáradszeredai diákjai, miközben fűzték a csodaszép gyöngy-kokárdákat. Próbáljátok meg ti is.

Türelem és ügyes kéz kellett a jobbágytelki kokárda és piros-fehér-zöld zászló elkészítéséhez is. Bodoki Lili tanító néni kisdíákjai kicsi tulipánokból ragasztották a Március 15-ét köszöntő kézimunkákat.

Három szín, háromféle minta. Kovács Barbara Varga Katalin tanító néni esztelneki osztályában háromféle mintalyukasztóval szabta ki a nemzetiszínű kokárda három színét.

Jó játék a mintalyukasztó. Kiss Melinda tanító néni bélafalvi elemistái ezzel vágta ki a sok kis virágot, amelyeket aztán a kartonból szabott, vízfestékkel színezett fákra ragasztottak.

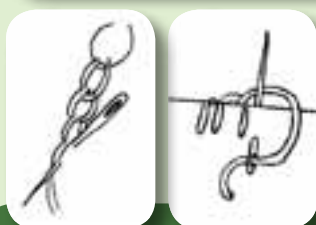
A kolozsvári Apáczai Csere János Líceumban Batiz Elly tanító néni osztálya fonalból sodorta, ragasztotta, majd szalvétagalacsinnal virágoztatta ki a tavaszi fákat. Türelmükből, fantáziájukból még kollázs-háttérre is futotta.

Nárciszok bújnak ki az avar alól. Kacsó Tünde tanító néni osztálya a marosvásárhelyi Dacia Gimnáziumban a lepréselt őszi levelek fölé tavaszt varázsolt: törékeny, finomvirágú nárciszokat.

Kerekes Laura tanító néni aranyosgyéresi osztálya a választói táborban többféle kézműves mesterséget is megtanult. A bősöknyás fakanálbábokhoz színes rongy, fonal, ragasztó, hurkapálca, no meg... anyu egyik fakanala szükséges.

Lőrincz Magdolna negyedikesei a brassói Áprily Lajos Főgimnáziumban igyekeznek ellesni nagyanyáik tudományát. A mosolygó napot láncöltéssel, a kendőcske szegőjét huroköltéssel hímezték.

Irkafirka

Csatazaj van kinn a mezőn,
Csattog a kard, dörög az ágyú,
Huszárok serege fut a harcba,
Itt az idő, most vagy soha!

Lövik egymást, verik egymást,
Ember emberrel szembeszáll,
Huszárok nagy serege elszáll,
Elesik a nagy harcban,
Jaj, de kár!

Tuzson Csongor,
Felsőlemhény

Antal Norbert,
Kolozsvár

Orbán Kinga Laura,
Sáromberke

Hírt hozott a hóvirág,
Eltűnik a sok jégvirág.
Fűzfa ágán barka,
Ami csupa tarka.
Pitypang nyílik szerteszéjjel,
A réten már alig fér el.
Itt a tavasz, megérkezett,
Hozott nekünk víg életet.
Magyari Dóra, Gyulakuta

Ibolya és százszorszép,
Szállingol az illat,
Jaj, de illatosan szép,
Egy perc alatt el is illan.
Rózsa meg kikerics,
Tavasztündér hozta,
Szépek lesztek máris,
Nagyra megyek, sokra.
Újváry Rhona, Kolozsvár

**A gyergyószentmiklósi
Fogarassy Mihály Iskola
IV. A osztálya**

Idén késik a tavasz,
Zöld fű, mondd csak,
hol maradsz?
Remélem, hogy jól haladsz,
És a friss hó nem botlaszt.
Gyere, tavasz, várva várunk!
Bicajozni készen állunk.
Hozz magaddal sok virágot,
Lepje be a fél világot.

Székely Tímea,
Aranyosgyéres

Sihder Selina, Szilágypanit

Nagy-Kovács Katalin,
Székelyszáldobos

E lapszám támogatói:

nka

Nemzeti Kulturális Alap

Vágjátok ki, és ragasszátok
nevetek mellé az osztály
közös gyűjtőlapjára.

IV. BÉLA

Itt a tavasz, ébresztő!
Kinyitotta szemét a zöld mező.
Virágoznak a fák,
Kijönnek a hangyák.
A tücsök is hegedül,
Vígan perdül.

Orbán Kinga Laura,
Sáromberke

A tavasz jóságos
És szépséges.
Gyere hozzánk,
Nagyon várunk!
Tudnod kell,
Hogy szeretünk,
Életre keltesz mindent!
Bálint Annamária, Négyfalu

Székely Mónika
Magyarlapád

Gyertek, gyertek, emberek,
Útcára kijőjjetek.
Tavaszodik, vár a táj,
Mindenki melege vár.
Tavaszodik, s meleg lesz,
Téli harag szeretet lesz.
Akit szorít a téli baj,
Jön a tavasz, s megoldást ad.
Balog Enikő, Désfalva

Adlevák Alexandra Dóra,
Szilágynagyfalu

Várlak téged, hóvirág,
bár még csupasz minden ág.
Tavasz első virága,
apró, szerény csodája.
Szirmaid oly fehérek,
mint a selymes hópelyhek.
Leveleid üdék, zöldek,
s a hóból bátran feltörnek.

Molnár Margaréta Boróka
Dicsőszentmárton

Subtirel Szende Alexia,
Marosvásárhely

Tavasz, tavasz,
Jaj, de ravasz.
Egyszer eső, egyszer hó,
Elment már a Tél apó.

Örülnek az öregek,
Mert hozza a meleget.
Bánkódnak a gyerekek,
Mert szánkózni nem lehet.

Gál Péter Ákos,
Szilágysomlyó

Kígyózó sorok
Nézik a tavaszt.
Hol van már?
Hol van már?
A száguldó tavasz...
Hegyen, vízen,
Árkon-bokron...
Hol van? Merre tart
A száguldó tavasz?

Ferencz Vanda,
Gyergyószárhegy

Gyümölcsfák,
virágba öltözzetek,
hogy a tavaszt köszöntsétek,
és a nyarat várva
gyümölcsöt teremjete!

Suciu Loránd, Szászrégen

Birtalan Brigita,
Marosvásárhely

Szerintem a madár énekel.
Szerintem fúj a szél.
Szerintem hallottam valami csepegőt.
Szerintem beszélnek az évszakok,
Szerintem a nyár énekel.
Szerintem a recsegés az ősz.
Szerintem mi volt az a fehér hideg golyó?
Szerintem az a tél.
Szerintem mi volt az a fura hang?
Hát az a tavasz!

Vetró B. Sebestyén Péter, Brassó

Címlap:
Bán Tünde Barbara,
Kolozsvár,
Brassai Sámuel Líceum

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI.
Lapterv: Könczey Elemér. Honlapszerkesztő: Komáromy László.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SÚC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 3,0 lej

DOMBY RUDOLF - KÖKÉNY ROLAND FÉRFI KAJAK PÁROS

Kökény Roland 37 éves, kétszeres világ- és Európa-bajnok magyar kajakozó. Domby Rudolf 26 évesen, egy Európa-bajnoki és három magyar bajnoki cím után Kökény Rolanddal együtt Londonban olimpiai bajnok lett az 1000 méteres kajak párosban. Ha teljes az összhang, röptül a hajó!

KAPSUCSÁR

MAGYAR SPORTOLÓK A LONDONI OLIMPIÁN